

Dunyoda muallim bo'lmasa agar, hayot ham bo'lmasdi go'zal bu qadar

UrDU dotsenti Axmedova Ma'rifat Abdullaevna

Hayot... Bu so'z qanchalik ma'no kasb etmasin, uning har bir lahzasi bilim, tajriba va o'rganish bilan chambarchas bog'liqdir. Biz dunyoga kelganimizdan boshlab, atrofdagilar orqali, kuzatishlarimiz va, eng muhimi, ustozlarimizning saboqlari orqali hayotning murakkab yo'llarida ilk qadamlarimizni tashlaymiz. Agar bir lahzaga tasavvur qilib ko'rsak: dunyoda muallim bo'lmasa agar, hayot qanday ko'rinishga ega bo'lardi? Shubhasizki, u bugungi kundagidek go'zal, rang-barang va taraqqiy etgan bo'lmasdi.

Muallim - bu shunchaki bilim beruvchi emas, balki kelajak bunyodkoridir. U o'z shogirdlarining qalbiga ezgulik urug'ini sepadi, ularni ilm-fan cho'qqilariga intilishga ruhlantiradi. Muallimning har bir so'zi, har bir harakati yosh avlodning dunyoqarashini shakllantiradi, ularni mustaqil fikrlashga, to'g'ri qarorlar qabul qilishga o'rgatadi. Ular faqatgina darslikdagi ma'lumotlarni emas, balki hayotning o'zini, insoniy munosabatlarni, yaxshi va yomonni ajrata bilishni ham o'rgatadilar.

Tasavvur qiling-a, maktablar bo'lmagan, universitetlar faoliyat ko'rsatmagan, bilim va tajriba o'rgatiladigan maskanlar yo'q bo'lgan bir dunyoni. Bunday sharoitda insoniyat qanday rivojlanishi mumkin edi? Ilm-fan taraqqiyoti to'xtab qolardi, texnologiyalar rivojlanmasdi, madaniyat va san'at o'zining bugungi yuksak cho'qqilariga erisha olmasdi. Har bir yangi avlod o'zidan oldingi avlodning bilim va tajribasidan bebahra qolardi, natijada jamiyat doimiy ravishda bir nuqtada aylanib yurardi.

Muallimning o'rni nafaqat ta'lim jarayonida, balki jamiyatning ma'naviy-axloqiy kamolotida ham beqiyosdir. U o'z shogirdlariga vatanparvarlik, insonparvarlik, mehnatsevarlik kabi yuksak fazilatlarni singdiradi. Ular orqali yoshlar o'z yurtiga sadoqatli bo'lishni, boshqalarga hurmat bilan munosabatda bo'lishni, halol mehnat qilishni o'rganadilar. Aynan muallimlar jamiyatning kelajagi bo'lgan barkamol avlodni tarbiyalab yetishtiradilar.

Bugungi kunda dunyo turli xil muammolar girdobida qolmoqda. Ekologik muammolar, iqtisodiy inqirozlar, ijtimoiy ziddiyatlar... Bu muammolarning yechimi, avvalo, bilimli va ma'rifatli insonlarni yetishtirishga bog'liq. Aynan muallimlar o'z shogirdlariga zamonaviy bilimlarni beribgina qolmay, balki ularni global muammolarga befarq bo'lmaslikka, ularni hal qilish yo'llarini izlashga ham undaydilar.

"Dunyoda muallim bo'lmasa agar, hayot ham bo'lmasdi go'zal bu qadar" mavzusining dolzarbligi bir necha muhim jihatlar bilan belgilanadi:

1. Kelajak avlod taqdiri: Har bir jamiyatning kelajagi uning yosh avlodiga berilayotgan ta'lim-tarbiya sifatiga bog'liq. Muallimlar aynan shu jarayonning markazida turadilar. Ularning bilim va ko'nikmalari, fidoyiligi va mehri yoshlarning barkamol shaxs bo'lib yetishishida hal qiluvchi rol o'ynaydi. Bugungi kunda sifatli ta'limga bo'lgan ehtiyoj o'sib borayotgan bir paytda, muallimlarning o'rni va ahamiyatini qayta anglash dolzarb masaladir.

2. Bilim va texnologiyalarning tez sur'atlar bilan rivojlanishi: XXI asrda bilim va texnologiyalar misli ko'rilmagan tezlikda rivojlanmoqda. Bunday sharoitda muallimlar nafaqat o'zlari doimiy ravishda bilim olishlari, balki o'quvchilarni zamonaviy bilimlarni egallashga, yangi texnologiyalardan foydalanishga o'rgatishlari ham zarur. Muallimning bu boradagi roli jamiyatning innovatsion rivojlanishida muhim ahamiyat kasb etadi.

3. Ma'naviy-axloqiy tarbiya muammolari: Globallashuv va axborot texnologiyalarining keng tarqalishi yoshlar o'rtasida turli ma'naviy-axloqiy muammolarni keltirib chiqarmoqda. Muallimlar nafaqat bilim beruvchi, balki yosh avlodni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalovchi, ularga to'g'ri yo'lni ko'rsatuvchi ustoz sifatida ham muhim rol o'ynaydilar. Jamiyatning ma'naviy sog'lomligini ta'minlashda muallimlarning o'rni beqiyosdir.

4. Ijtimoiy adolat va tenglikka erishish: Sifatli ta'lim har bir insonning huquqi bo'lib, ijtimoiy adolat va tenglikka erishishning muhim shartlaridan biridir. Muallimlar, ayniqsa chekka hududlarda va ijtimoiy himoyaga muhtoj oilalarda tarbiyalanayotgan bolalarga bilim berish orqali ularning hayotda o'z o'rnini topishlariga ko'maklashadilar. Ta'limdagi tengsizlikni bartaraf etishda muallimlarning fidokorona mehnati katta ahamiyatga ega.

5. Muallim kasbining nufuzini oshirish zarurati: Afsuski, bugungi kunda ko'plab mamlakatlarda muallim kasbining nufuzi yetarli darajada emas. Bu esa o'z navbatida ta'lim sifatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Muallimlarning mehnatini qadrlash, ularning ijtimoiy himoyasini ta'minlash, ularni har tomonlama qo'llab-quvvatlash dolzarb vazifalardan biridir. Muallimning jamiyatdagi o'rnini mustahkamlash orqali biz kelajak avlodga sifatli ta'lim berish imkoniyatini yaratamiz.

Yuqoridagi jihatlardan kelib chiqib aytish mumkinki, "Dunyoda muallim bo'lmasa agar, hayot ham bo'lmasdi go'zal bu qadar" mavzusi bugungi kunda ham o'zining dolzarbligini to'liq saqlab qolgan. Muallimlarning jamiyatdagi o'rni va

ahamiyatini anglash, ularning mehnatini qadrlash va qo'llab-quvvatlash har birimizning burchimizdir.

Xulosa qilib aytganda, muallim - bu hayotning ustuni, jamiyatning nuridir. Agar dunyoda muallim bo'lmasa, hayot ham o'zining bugungi go'zalligi va ma'nosini yo'qotardi. Shunday ekan, har birimiz o'z ustozlarimizning mehnatini qadrlashimiz, ularga hurmat ko'rsatishimiz va ularning oldida doimo bosh egishimiz lozim. Chunki aynan ular bizning kelajagimizni yaratadilar, hayotimizni go'zal va mazmunli qiladilar. Ularning mashaqqatli va fidokorona mehnati hech qachon unutilmasligi kerak.